

4. 1838-1923: Època d'esplendor III. 1923-1975: La família Brusi surt del *Diario de Barcelona*. Guerra Civil i franquisme

Barcelona á vista de pájaro / [dibuixat del natural i litografiat] por Onofre Alsamora. Barcelona: Lit. Catalana, [ca. 1855-60]. Plànol-litografia, acolorit amb aquarel·la. Top. AHCB Gràfics. Col·lecció de gravats. Núm. inv. 18248.

Diario de Barcelona. Barcelona: Diario de Barcelona, 1792-1984. Núm. 283 (10 d'octubre de 1920), portada. Primera fotografia publicada (reproducció). Top. RRC-Fol-0001.

Escritura de constitució d'Editorial Barcelona S.A. 21 juliol 1923. (Còpia notarial emesa el 18 de desembre de 1940). Top. AHCB Fons Casa Brusi. 5D80/c 27/1-73.

Diari de Barcelona: portantveu d'Estat Català. Barcelona: Estat Català, 1936-1937. Núm. 177 (30 juliol 1936), portada. Top. RRC-Fol-0001.

Dibuixos originals de Francesc Vila Rufas, Cesc, publicats al *Diario de Barcelona* a la secció que titulava *La vida en broma*, entre 1953 i 1955:

- *La vida en broma*. [Sense títol. *Guàrdia urbà*]. Publicat a: *Diario de Barcelona* el dimecres 23 de desembre de 1953. Top. XXIII Cesc C 150.

- *La vida en broma. La radio con pilas, en día de restricció, a la hora de la novela radiofónica*. Publicat a: *Diario de Barcelona* el dimecres 20 de gener de 1954. Top. XXIII Cesc C 150.

Diario de Barcelona. Barcelona: Diario de Barcelona, 1792-1984. Núm. 279 (23 novembre 1962), portada. (Foto Sáenz Guerrero). Top. RRC-Fol-0001

5. 1975-1984: La Transició democràtica: el *Diario de Barcelona* fins al tancament de 1984

"Descalbro del búnquer". *Diario de Barcelona*, núm. 297 (16 desembre 1976), portada (reproducció). Top. 07 (46.71Bar) Dia Gfol.

"Salvem el Brusi". *Prensa en lluita: diari dels treballadors de premsa de Barcelona en vaga*, núm. 9 (23 octubre 1977), portada. Top. RRC-Fol-0100.

"Després d'una lluita de quatre mesos el Brusi tornarà a sortir". *Prensa en lluita: diari dels treballadors de premsa de Barcelona en vaga*, núm. 19 (19/20 setembre 1980), portada. Top. RRC-Fol-0100.

"1 any d'autogestió". *Diario de Barcelona*, núm. 64430 (21 octubre 1981). Portada il·lustrada per Guinovart. Top. S-GFol-0840.

Tres dibuixos originals de Cerón (Alfonso Cerón Núñez):

- *Políticos conjugados...* Publicat al *Diario de Barcelona* de 19 de gener de 1977. Top. AHCB Gràfics. Col·lecció de dibuixos. Cerón.

- *Cerón lo ha visto así: [Redacció d'un diari]*. Publicat al *Diario de Barcelona* el 2 de febrer de 1980. Top. AHCB Gràfics. Col·lecció de dibuixos. Cerón. A1-2/c8.

- Sense títol i sense secció: [*Libertad de expresión*]. Publicat al *Diario de Barcelona* el 18 de maig de 1980. Top. AHCB Gràfics. Col·lecció de dibuixos. Cerón.

6. 1985-2009: Els darrers anys del diari imprès en paper, l'etapa digital i la desaparició

"Cap al tercer segle". *Diari de Barcelona*, suplement del núm. 1 (14 març 1987). Portada il·lustrada per Trallero. Top. PP-Prensa-1987-Gfol-04.

Diari de Barcelona 1990 juliol-setembre. Escuts publicats a la capçalera del Diari de Barcelona (1987-1989). [Cartell-calendari]. Disseny: Jordi Pernau Mas. Top. I Calendaris A 4.

Diari de Barcelona. Barcelona: Publicacions de Barcelona, 1987-1993. Núm. 209 (29 de juliol de 1992), portada. Top. 07(46.71Bar)Dia Gfol.

Nou diari: edició especial / Assemblea de Treballadors. Barcelona: Assemblea de Treballadors de Publicacions de Barcelona, 1994. 2 febrer 1994, portada. Top. AHCB Hemeroteca D 1993 FOL.

Nou diari: edició especial / Assemblea de Treballadors. Barcelona: Assemblea de Treballadors de Publicacions de Barcelona, 1994. Núm. 4 (11 maig 1994), portada. Top. AHCB Hemeroteca D 1993 FOL.

Disseny del cartell i la catifa: lafactoria

Biblioteca de Catalunya
Carrer de l'Hospital, 56 -08001- Barcelona
Tel. 93 270 23 00 - A/e: bustia@bnc.cat
<http://www.bnc.cat>

De dilluns a divendres, de 9h a 20h
Dissabtes, de 9h a 14h

Biblioteca de Catalunya

DIARIO DE BARCELONA

UNA EMPRESA PERIODÍSTICA (1792-2009)

Del 6 de setembre al 7 d'octubre de 2017

DIARIO DE BARCELONA. UNA EMPRESA PERIODÍSTICA (1792-2009)

En complir-se 225 anys de l'aparició del *Diario de Barcelona*, l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona ha volgut recordar amb documents originals del seu fons i de la Biblioteca de Catalunya, la dilatada trajectòria d'un mitjà de comunicació molt arrelat a la ciutadania i que ha estat testimoni dels esdeveniments més rellevants per a la ciutat al llarg de més de dos segles.

El *Diario de Barcelona* va aparèixer l'1 d'octubre de 1792 i en els seus primers anys d'existència fou l'únic testimoni diari de la vida quotidiana de la ciutat. Era conegut popularment com *El Brusi* per la seva vinculació amb la família del mateix nom, propietària de la capçalera des de 1814 fins a 1923. Es va editar en castellà, com la gran majoria de diaris, excepte uns mesos durant la invasió francesa (1808-1814), que es va difondre en català i en francès, i durant la Guerra Civil (1936-1939), que va ser confiscat pel partit Estat Català. No es tornà a editar en català fins als seus darrers anys d'existència, a partir de 1986, quan canvià la seva capçalera per *Diari de Barcelona*. Les seves pàgines reflectien l'ambient polític, cultural, econòmic, literari i local de la Barcelona de finals del segle XVIII, així com el creixement demogràfic i la transformació urbanística que varià la fisonomia de la ciutat durant el segle XIX. En aquest segle, el diari esdevingué òrgan de la Unió Liberal sota la direcció de Joan Mañé i Flaquer, que el transformà en instrument polític, de pensament catòlic, regionalista i monàrquic, de la mà de Jaume Balmes, Manuel Duran i Bas i Joan Maragall, entre d'altres, arribant a representar els interessos d'una gran part de la burgesia barcelonina.

L'aparició i competència, però, de noves capçaleres com *El Telégrafo* (1858), *El Correo Catalán* (1876), *La Publicidad* (1878), *La Vanguardia* (1881), *El Noticiero Universal* (1888) i *La Veu de Catalunya* (1899), van anar minvant progressivament el seu predomini en la societat barcelonina. Durant la dècada de 1920 va incorporar fotografies de portada sencera, iniciativa que es mantingué fins al 1965. Aquest any adquirí el format dels grans rotatius, amb notes gràfiques a les pàgines centrals i suplementos dominicals. El seu barcelonisme li permeté tornar a gaudir d'un llarg període d'estabilitat. Després de la dictadura franquista va evolucionar cap a posicions democràtiques de la mà de nous directores i d'una redacció renovada.

En un context general de crisi de la premsa, de pròpia pèrdua de lectors i de conflictes laborals, el diari deixà de sortir el juny de 1980 i va reaparèixer uns mesos més tard, fins al març de 1984, amb fórmules autogestionàries que no van tenir èxit. Pel seu valor històric i simbòlic, l'Ajuntament de Barcelona va comprar la capçalera l'any 1985 i va cedir-la a diferents grups de comunicació que la van publicar fins al 1994. A partir de setembre de 1998, l'Ajuntament el va tornar a editar en format electrònic i, finalment, gestionat per Barcelona Televisió, va desaparèixer definitivament l'any 2009.

Teresa Llorens, Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona

Elisa Cano, Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona

Maria del Tura Molas, Biblioteca de Catalunya

1. 1792-1838: Els inicis, etapa francesa i el primer Brusi

Acords de l'Ajuntament de Barcelona. Any 1792. Husson demana a l'Ajuntament protecció per al seu diari i la utilització de l'escut de la ciutat a la capçalera. Li concedeixen ambdues demandes. Top. AHCB Fons Consell de la Ciutat i Ajuntament Modern. Acords 02.01/1D.I-75, 1792 f. 130.

Butlletes de subscripció al *Diario de Barcelona*:

-9 de setembre de 1795. Top. AHCB Fons Casa Brusi 5D80/c.26/1-01.
-Maig de 1811. Top. AHCB Fons Casa Brusi 5D80/c.26/1-03.

Napoleón en el año 1814. [Gravat]. Villanueva y Geltrú: Imprenta de Juan Ignacio Jordi, 1814. Top. AHCB Gràfics. Col·lecció de gravats. C0403. Reg. 26545.

Diari del Govern de Catalunya i de Barcelona. Barcelona: Imprempta del Govern, del Exèrcit i del Diari, 1810. Núm. 101 (11 abril 1810), p. 417. Top. RRC-8-0176.
Text en francès i català.

Diario del Gobierno de Cataluña y de Barcelona. Barcelona: Imprenta del Gobierno, del Exèrcit i del Diari, 1810-1814. Núm. 153 (2 junio 1811), p. 609. Top. RRC-8-0176.
Text en francès i castellà.

Diario de Barcelona. Barcelona: Imprenta del Diari, 1792-1984. Núm. 1 (1 octubre 1792), p. 1. Top. RRC-8-0176.
Editat amb privilegi reial.

Litografia:

-Comptes sobre litografia: compra de pedres litogràfiques. Top. AHCB Fons Casa Brusi 5D80/c 16/5-03.

-Felicitació de Nadal del repartidor del Diari de Brusi. Barcelona: Litografia de Brusi, [ca. 1821]. Top. AHCB Gràfics. Fons de felicitacions de Nadal. Núm 49.

Certificació del 3 de maig de 1820 sobre els serveis patriòtics prestats per Antoni Brusi, emesa originalment el febrer de 1810. Top. AHCB Fons Casa Brusi 5D80/c15/1-08.

Gazeta militar y política del Principado de Cataluña. [S.l.]: Junta Superior del Principado, [1808-1814]. Núm. 140 (22 diciembre 1811), p. 1115. Top. 07(46.71Tar)Gaz 8°.

2. 1838-1923: Època d'esplendor I

Antonio Brusi Ferrer. *Apuntes para mi hijo. Es lo único que deyo escrito además de mi testamento abierto...* (1865). Top. AHCB Fons Casa Brusi. 5D80/c 3/1-01-16.

Los Monigotes: periódico que hará reír a unos y llorar a otros. Barcelona: [s.n.], 1885 ([Barcelona]: Impr. de Redondo y Xumetra). Año 1, monigotada 1 (2 julio 1885), p. 3. Top. 07 (46.71Bar)Mon Gfol.

“Ferro-carriles: exposición motivada para la creación de un camino de Hierro de Narbona a Perpiñán y a España. Porvenir del camino de Hierro de Narbona a Perpiñán”. *Diario de Barcelona*, núm. 268 (25 septiembre 1853), p. 6803. Top. RRC-8-0176.

Model de declaració annexa a la subscripció d'accions de la “Compagnie Universelle du Canal Maritime de Suez”. Any 1858. Top. AHCB Fons Casa Brusi 5D80/c.61/1-03.

Joan Maragall. *Preparad los caminos*. Article original, de 8 fulls manuscrits i signats. Top. AHCB Fons Casa Brusi 5D80/c.29/1-12, 13-07-1911.

Agència Telegràfica Fabra. Telegrama. Top. AHCB Fons Casa Brusi 5D80/c.84/0011-19.

Agència Telegràfica Fabra. Telefonema. Top. AHCB Fons Casa Brusi 5D80/c.84/0011-23

“Mr. de Lesseps en Barcelona”. *Diario de Barcelona*, núm. 294 (24 octubre 1858), p. 9429. Top. RRC-8-0176.

Carta de Ferdinand de Lesseps a Antonio Brusi Ferrer, administrador de la “Compagnie Universelle du Canal Maritime de Suez”, on el convoca a la primera reunió del consell d'administració de la companyia per tal de constituir la societat. Top. AHCB Fons Casa Brusi 5D80/c.83/0-23.

3. 1838-1923: Època d'esplendor II

Plànol que acompanyava un projecte de millores a la impremta del *Diario de Barcelona*. 26 d'abril de 1868. Top. AHCB Fons Casa Brusi 5D80/c 26/1-32.

Juan Mañé y Flaquer. *El Regionalismo*. 2ª ed. Barcelona: Imprenta Barcelonesa, 1887. Top. 2016-8-3208.
Dedicatòria autògrafa de Joan Mañé i Flaquer a Joaquim Rubió i Ors.

Boletín de la Asociación de la Prensa de Barcelona. [Barcelona]: la Asociación, [1901-19--] (Barcelona: Impr. La Almudaina). Año 1, núm. 4 (septiembre 1901), portada. Top. AHCB Hemeroteca R 1901 4 VARIA III.

Fotografies de maquinària, d'edificis, de redaccions:

a) Rotativa que utilitzava el *Diario de Barcelona* entre 1902 i 1937 a la seu del carrer de les Tàpies, 4 (reproducció). Top. AFB DdB 3604 003 Brangulí.

b) Rotativa que utilitzava el diari entre 1940 i 1977 de tipografia i gravat al buit marca *Winkler*, que havia imprès abans de la Guerra Civil els diaris *El Día Gráfico* i *La Noche* (reproducció).

Fotografia reproducció estreta de: Esteban Molist Pol. *El “Diario pública*. Madrid: Editora Nacional, 1964. *de Barcelona”: 1792-1963: su historia, sus hombres y su proyección pública*.

c) La redacció del *Diario de Barcelona* el 1891 D'esquerra a dreta: Sebastià Trullol, Bartolomé Amengual, Evaristo Alomà, José Antonio Brusi, José Gibert, Joan Maragall, Francesc Miquel i Badia, Francisco López i Gaietà Cornet i Mas (reproducció). Top. AFB DdB 3604 001 Brangulí.

“Observaciones atmosféricas de Barcelona” (signat: un amigo del benemérito observador). *Diario de Barcelona*, núm. 1 (1 enero 1827), p. 1-2. Top. RRC-8-0176.